

AVEA TREIZECI DE ANI și trăia într-o așezare de bungalow-uri amplasate în terase, pe versantul sudic al unui munte de înălțime mijlocie, deasupra pâclei unui oraș mare. Chiar și atunci când nu priveau pe cineva anume, ochii ei începeau a străluci din când în când fără ca, în rest, chipul să i se transforme. În târziul acelei după-amiezi de iarnă ședea, în lumina galbenă care venea de afară, la fereastra camerei de zi spațioase, în fața mașinii de cusut electrice, iar alături fiul ei în vârstă de opt ani își scria o compunere pentru școală. Una din laturile lungi ale încăperii se constituia dintr-un perete în întregime de sticlă ce dădea înspre o terasă năpădită de iarbă, cu un pom de Crăciun azvârlit acolo, și înspre calcanul lipsit de ferestre al casei vecine. Copilul ședea la o masă dată cu baiț maro,

aplecat peste caietul de școală și scria cu stiloul, scoțându-și limba printre buze și lingându-le. Din când în când se oprea, privea pe fereastră și apoi își continua, mai hotărât, scrisul. Sau își privea mama care, deși întoarsă cu spatele, îi simțea căutătura și se uita la el. Femeia era căsătorită cu directorul comercial de la filiala locală a unei firme de porțelanuri, cunoscută în întreaga Europă; în seara aceasta bărbatul trebuia să se întoarcă dintr-o călătorie de afaceri de mai multe săptămâni în Scandinavia. Familia nu era înstărită, dar trăia confortabil, bungalow-ul era închiriat pentru că în orice moment bărbatul putea fi transferat în alt loc.

Copilul terminase de scris și începu să citească: „Cum îmi imaginez eu o viață mai frumoasă: Aș vrea să nu fie nici frig, nici prea cald. Să adie întruna un vânt căldicel, câteodată să fie și furtună ca să trebuiască să te ghemuiești. Automobilele să dispară. Casele să fie roșii, tufișurile de aur. Să le știm pe toate și să nu mai avem nevoie să învățăm nimic. Să locuim pe insule.

Femeia stângace

Pe străzi, mașinile să fie deschise și să ne putem urca în ele când suntem obosiți. Dar n-am fi niciodată obosiți. Mașinile n-ar fi proprietatea cuiva anume. Seara ne-am culca foarte târziu. Am adormi acolo unde ne-am afla fiecare. N-ar ploua niciodată. Din toți prietenii să fie câte patru, iar oamenii pe care nu-i cunoaștem ar dispărea. Tot ce nu cunoaștem ar dispărea.“

Femeia se ridică și privi, prin partea de sus a ferestrei, cea transversală, mai îngustă, spre molizii aflați ceva mai departe, care stăteau neclintiți. La picioarele copacilor se întindeau mai multe șiruri de garaje individuale, dreptunghiulare, asemănătoare, cu aceleași acoperișuri plate ca și bungalow-urile, și în față o stradă de acces unde un copil trăgea o sanie pe trotuarul curățat de zăpadă. Departe, dincolo de copaci, jos în vale, se aflau căsuțele de sfârșit de săptămână ale orășenilor și un avion tocmai se înălță de la sol. Copilul se apropie și o întrebă pe femeie, care era dusă pe gânduri, dar nu încremenită, ci mai degrabă îngăduitoare, încotro

privește. Femeia nu auzi nimic și nici măcar nu clipi. Copilul o scutură și-i spuse: „Trezește-te.“ Femeia își reveni și puse o mână pe umărul băiatului. Acum privea și el afară și, la rândul lui, se cufundă într-o uitătură în gol, cu gura din ce în ce mai deschisă. După un timp se scutură și zise: „Acum am rămas și eu cu ochii spânzurați în gol ca tine!“ Amândoi începură să râdă fără a fi în stare să se oprească. Când să se liniștească, unul din ei începea din nou, iar celălalt se molipsea și el de râs. Până la urmă, de râs, au căzut unul în brațele celuilalt și s-au prăbușit împreună pe jos.

Copilul o întrebă dacă are voie să deschidă acum televizorul. Femeia îi răspunse: „Parcă era vorba să mergem să-l luăm pe Bruno de la aeroport.“ Dar el deschisese deja aparatul și se așezase în fața lui. Femeia se aplecă spre el și-i spuse: „Ei bine, cum să-i explic tatălui tău care a stat cu săptămânile în străinătate că...“ Copilul privea ecranul și nu mai auzea nimic. Femeia îi vorbea mai tare; făcu mâinile pâlnie de parcă s-ar

Femeia stângace

fi aflat undeva în aer liber, dar el se uita țintă la aparat. Ea îi plimbă palma prin fața ochilor, ceea ce-l făcu pe copil să-și aplece capul într-o parte și să continue să privească stând cu gura căscată.

Într-o haină de blană descheiată, femeia se oprise afară, într-o curte a garajelor. Se lăsa înserarea și bălțile cu zloată prindeau să înghețe. Peste tot pe trotuar zăceau ace de brad căzute din pomii de Crăciun care fuseseră cărați de acolo. În timp ce deschise ușa garajului se uită în sus spre așezarea unde se aprinseseră deja luminile în câteva din bungalow-urile construite ca niște cutii, unele deasupra altora. În spatele așezării începea o pădure în care se amestecau mai cu seamă stejari, fagi și molizi și care urca lin spre unul din vârfurile masivului muntos nu prea înalt, fără a fi întretăiată de vreun sat ori măcar de o casă. Copilul apărui la fereastra spațiului lor de locuit, cum denumise soțul ei bungalow-ul, și ridică mâna.

La aeroport însă nu era întuneric; înainte de a intra în sala de sosiri din străinătate, femeia zări peste portdrapelele cu steaguri străvezii pete luminoase pe cer. Stătea și ea printre ceilalți și aștepta. Chipul ei vădea așteptarea, dar era totuși relaxat, senin și nepreocupat de ceilalți. După anunțul că avionul de la Helsinki a aterizat, pasagerii au început să apară de după barierele vamale, printre ei și Bruno, ținând în mâini o valiză și o pungă de la un duty-free shop; chipul îi era rigid de epuizare. Era doar cu puțin mai în vârstă decât ea și purta întotdeauna un costum în dungi la două rânduri și o cămașă descheiată la gât. Ochii lui căprui erau atât de închiși la culoare încât de-abia li se distingeau pupilele. Putea să privească îndelung oamenii, fără ca aceștia să se simtă cercetați. Copil fiind, fusese somnambul și ca adult vorbea adesea în somn.

În hol, de față cu toată lumea, își lăsă capul pe umărul femeii, de parcă acolo, aciuat în blană pe loc, trebuia să se odihnească. Ea îi luă din

Femeia stângace

mâini punga și valiza și acum putu s-o îmbrățișeze. Stătură îndelung așa. Bruno mirosea vag a alcool.

În ascensorul care-i ducea jos, spre garajul de la subsol, el o privi în timp ce ea-l studia.

Ea se urcă prima în mașină și-i deschise portiera ca el să se așeze alături. El continua să stea afară, privind înaintea lui. Se lovi cu pumnul peste frunte. Își ținu nasul cu degetele și-și presă aerul din urechi ca și cum acestea i-ar fi fost încă înfundate din timpul zborului lung.

În mașina care rula pe un drum de acces spre orașelul de pe coasta aceluși munte nu prea înalt unde se găsea așezarea de bungalow-uri, ținând mâna pe butonul de la radio, femeia îl întrebă: „Vrei muzică?“ El făcu semn cu capul că nu. Între timp se făcuse noapte și în complexul de blocuri cu birouri din preajma străzii erau stinse aproape toate luminile, în timp ce pe dealuri, de jur împrejur, în locuințe licăreau lumini.

După un timp, Bruno spuse: „Tot timpul a fost întuneric în Finlanda, ziua și noaptea. Și

Peter Handke

din limba pe care o vorbeau ei acolo n-am pri-
ceput nici un cuvânt! În orice altă țară mai exis-
tă cel puțin cuvinte asemănătoare, dar aici nu
era nimic internațional. Singurul pe care l-am
reținut a fost cuvântul pentru bere: «olut».
M-am îmbătat destul de des. Într-o după-amia-
ză, când tocmai se înseninase puțin, stăteam
într-o cafenea cu autoservire și dintr-odată am
început să zgârii masa. Întunecimea, frigul pe
care-l simțeam în nări și eu care nu puteam
vorbi cu nimeni. A fost aproape o consolare când,
într-o noapte, am auzit cum urlă lupii. Sau când
întrebuințam câte un vas de WC cu inițialele
firmei noastre! Marianne, aș vrea să-ți spun ceva:
Acolo, în nord, m-am gândit la tine și la Stefan
și pentru prima dată, după acești ani mulți de
când suntem împreună, am avut sentimentul că
ne aparținem unul celuilalt. Brusca m-a cuprins
teama că voi înnebuni de atâta singurătate, că
voi înnebuni într-un fel oribil de dureros, încă
neîncercat de altcineva. Ți-am spus adesea că te
iubesc, dar abia acum mă simt legat de tine. Pe

Femeia stângace

viață, până la moarte. Și cel mai straniu este că acum, după ce mi-am dat seama de toate acestea, aș putea exista și fără voi.“ După un timp, femeia puse mâna pe genunchiul lui Bruno și-l întrebă: „Și tratativele?“

Bruno râse: „Comenzile cresc din nou. Dacă nordicii mănâncă prost, cel puțin să mănânce din porțelanurile noastre. Data viitoare clienții de acolo vor trebui să facă efortul de a veni ei la noi. Scăderea prețurilor a fost stabilizată, nu mai e nevoie să facem rabaturi atât de însemnate ca în timpul crizei.“ Râse din nou: „Ăia nici măcar engleza n-o vorbesc. A trebuit să ne întreținem cu ajutorul unei translatoare, o femeie singură cu copil, care a studiat aici, în sud, așa mi se pare.“ Femeia: „Ți se pare?“

Bruno: „Nu, bineînțeles că știu. Ea mi-a povestit.“

Ajunși la așezarea lor, trecură pe lângă o cabină telefonică în care se mișca cineva ca o umbră și o cotiră pe una din aleile înguste, unduite artificial, care traversau zona. El cuprinse cu brațul

Peter Handke

umerii femeii. În timp ce deschidea ușa, femeia privi încă o dată înapoi înspre aleea aflată în semiobscuritate și bungalow-urile, unul deasupra celuilalt, cu perdele lăsate.

Bruno o întrebă: „Continuă să-ți placă să stai aici?”

Femeia: „Uneori mi-aș dori în fața ușii o pizzerie cu mirosurile ei sau un chioșc cu ziare.”

Bruno: „În orice caz eu simt că respir când mă reîntorc aici.”

Femeia râse ca pentru sine.

În camera de zi, copilul era așezat într-un fotoliu foarte larg lângă un lampadar și citea. Când intrară părinții, ridică puțin privirea, dar continuă să citească. Bruno se apropie de el; el însă nu se opri din citit. După un timp, surâse în sfârșit, aproape pe neobservate. Apoi se ridică și căută în toate buzunarele lui Bruno ca să vadă ce i-a adus.

Femeia veni din bucătărie cu o tavă de argint și un pahar de vodcă pe ea, dar cei doi nu mai erau în camera de zi. Ieși pe coridor și se uită

Femeia stângace

în camerele care se deschideau ca niște celule, din coridor. Când deschise ușa de la baie, Bruno era așezat pe marginea căzii și privea nemișcat la copilul care, deja în pijama, se spăla pe dinți. Avea mânecile suflecate ca să nu i se prelingă apa în ele și lungea cu grijă tubul cu pastă de dinți care era deschis – pasta de dinți pentru copii avea gust de zmeură –, apoi îl puse înapoi pe policioară, lucru pentru care trebui să se ridice pe vârful picioarelor. Bruno luă paharul cu băutură de pe tavă și întrebă: „Tu nu bei? Ai vreo intenție în noaptea asta?”

Femeia: „Sunt altcumva decât de obicei?”

Bruno: „Altfel – ca de fiecare dată.”

Femeia: „Ce vrei să spui?”

Bruno: „Tu faci parte din acei puțini oameni de care nu trebuie să te temi. Și, în plus, ești o femeie în fața căreia nu ții să joci un rol anume.“
Îi dădu un bobârnac copilului, care ieși afară.

În camera de zi, în timp ce femeia și Bruno strângeau lucrurile împrăștiate de copil în timpul diverselor jocuri de peste zi, Bruno se ridică

și spuse: „Îmi țiuie și acum urechile din cauza avionului. Haide să mergem să mâncăm undeva mai festiv. Astă-seară mi se pare prea familiar aici, prea dezagreabil. Te rog. Îmbracă-ți rochia cu decolteu.“

Femeia: „Și tu ce îmbraci?“

Bruno: „Eu merg așa cum sunt. Totdeauna am făcut așa. Cravata o împrumut de la garderobă. Ai și tu chef de o plimbare pe jos ca mine?“

Conduși de un chelner cu picioare crăcănate, intrară, în timp ce Bruno își mai potrivea cravata străină, în salonul pompos ca dintr-un castel și cu tavanul foarte înalt al unui restaurant din apropiere care în această seară era aproape gol. Șeful de sală le potrivea scaunele, încât nu avură altceva de făcut decât să se așeze. Își despăturiră concomitent șervețelele albe și izbucniră în râs.

Bruno nu numai că mâncă tot din farfurie, ci o mai și șterse bine cu un dumaticat de pâine. După aceea, ținând în mână și contemplând paharul cu calvados care strălucea în lumina policandrelor, spuse: „Astăzi am simțit nevoia

Femeia stângace

să fiu servit în felul acesta. Câtă pace! O fărâmă de veșnicie!“ Chelnerul stătea liniștit undeva în spate în timp ce Bruno continuă să vorbească: „În avion am citit un roman englezesc. Era acolo o scenă cu un servitor în a cărui demnă slujire eroul cărții admira frumusețea împlinită a vasalității feudale de secole. A fi obiectul acestei slujiri mândre, pline de respect înseamnă pentru el, fie și doar în scurta oră în care se bea ceaiul, nu numai împăcarea cu sine, ci, într-un fel aparte, și împăcarea cu întreaga specie umană.“ Femeia se întoarse în altă parte; Bruno o strigă și ea îl privi fără să-l vadă.

Bruno spuse: „În noaptea aceasta rămânem aici la hotel. Stefan știe unde suntem. I-am lăsat numărul de telefon lângă pat.“ Femeia își coborî privirea și Bruno îi făcu semn chelnerului, care se aplecă spre el: „Aș dori o cameră pentru noaptea aceasta. Știți, soția mea și cu mine vrem să facem dragoste. Acum.“ Chelnerul îi privi pe amândoi și zâmbi, nu cu subînțeles, ci mai degrabă participativ: „Este tocmai perioada

târgului, dar mă voi interesa.“ Ajuns la ușă se întoarce încă o dată și spuse: „Mă întorc îndată.“

Cei doi se aflau singuri în toată sala unde pe mese continuau să ardă lumânări. Din aranjamentele cu crenguțe de brad din jurul lumânărilor cădeau ace, aproape fără să se audă, peste goblenurile cu scene de vânătoare. Femeia îl privi îndelung pe Bruno. Deși avea o expresie foarte serioasă, chipul îi străluci de abia perceptibil.

Chelnerul se întoarce și vorbește cu un glas de parcă venise în grabă: „Iată cheia de la camera din turn. Acolo au dormit oameni de stat: să sperăm că asta nu vă deranjează.“ Bruno făcu semn că nu și chelnerul adăugă, fără echivoc: „Vă doresc noapte bună. Să sperăm că ceasul din turn nu vă va deranja. Pentru că arătătorul cel mare zornăie la fiecare minut.“

În timp ce deschidea ușa, Bruno spuse foarte liniștit: „E ca și cum astă-seară mi s-ar împlini tot ce mi-am dorit vreodată. Ca și cum, ca prin farmec, m-aș transplanta dintr-un loc fericit în altul la fel, fără nici un pasaj intermediar. Marianne, simt o forță magică. Și am nevoie de

Femeia stângace

tine. Și sunt fericit. Totul în mine clocotește de fericire.“ El însuși surprins, îi zâmbi. Intrară în cameră și aprinseră repede toate luminile, și în holișor, și în baie.

Când începură să mijească zorile, femeia era deja trează. Privi pe fereastră, care era puțin întredeschisă și cu perdelele date deoparte; de afară pătrundea o ceață de iarnă. Ceasul din turn ticăia. Îi spuse lui Bruno, care dormea lângă ea: „Vreau acasă.“

El înțelese imediat, prin somn.

Coborâră încet drumul care ieșea din parc. Bruno o cuprinse cu brațul. Apoi o luă la goană și se dădu peste cap pe pajiștea înghețată bocnă.

Femeia se opri brusc și clătină din cap. Bruno, care era ceva mai în față, se uită înapoi spre ea, întrebător. Ea rosti: „Nimic, nimic!“ Și iarăși clătină din cap. Se uită lung la Bruno de parcă, văzându-l, se simțea ajutată să reflecteze. Atunci el se apropie de ea. Ea își mută privirea pe copacii și tufele din parc peste care se așezase chiciură și care se clătinau acum în adierea vântului de dimineață.